

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

T. van Vugt (JA21)
(d.d. 19 januari 2024)

Nummer
4042

Onderwerp
Aangeboden petitie VNG, IPO en COA aan de Eerste Kamer

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De afgelopen week is de spreidingswet (dwangwet) in de Eerste Kamer behandeld. Er zijn verschillende organisaties die hier een petitie over hebben ingediend, inclusief het IPO dat “van, voor en door provincies” zegt te zijn:

1. *Is GS op de hoogte van de aangeboden petitie inzake de spreidingswet, die afgelopen dinsdag 16 januari 2024 is aangeboden namens het VNG, IPO en COA aan de Eerste Kamer?*

Antwoord

Ja, GS zijn op de hoogte van de petitie.

2. *Wanneer is GS op de hoogte gesteld van dit initiatief?*

Antwoord

Het aanbieden van de petitie is in lijn met eerder ingenomen standpunten door provincies in het Interprovinciaal Overleg (IPO). Hieronder is dat in de tijd uiteengezet:
Eind 2022 hebben de provincies gezamenlijk de Spreidingswet voorzien van een consultatiereactie. In de brief is mede opgenomen: “Ook provincies zien dat wetgeving nodig is om de crisis op te lossen en te komen tot een duurzaam en stabiel opvanglandschap. Daarbij moet worden uitgegaan van solidariteit tussen gemeenten, een eerlijke en evenwichtige spreiding over het land. Met een evenwichtige spreiding wordt de verantwoordelijkheid gedeeld.”

In mei 2023 hebben de provincies in een rondetafelgesprek met de Tweede Kamer aangedrongen op een Spreidingswet die uitvoerbaar en minder complex is, geen perverse prikkel veroorzaakt en de interbestuurlijke verhouding tussen gemeenten onderling en gemeenten en provincies niet onder druk zet.

In oktober 2023 zijn de door de provincies gewenste verbeteringen door de Tweede Kamer middels amendementen in de wet aangebracht. Mede naar aanleiding van het debat over de Spreidingswet in de Tweede Kamer is het onderwerp besproken in de bestuursvergadering van het IPO van 9 november 2023, en is aan de nieuwe colleges herbevestiging gevraagd over het eerder ingenomen standpunt.

Op 14 december 2023 heeft het IPO-bestuur, n.a.v. de motie Yesilgöz, besloten een gezamenlijke brief van Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Veiligheidsberaad en Kring van Commissarissen aan de

leden van de Tweede Kamer mede te ondertekenen. In deze brief is opgeroepen de behandeling van de Spreidingswet in de Eerste Kamer aan de senatoren te laten. Hiermee is de eerder ingezette lijn van het IPO-bestuur ten aanzien van de Spreidingswet door het nieuwe IPO-bestuur bevestigd. In lijn met dit standpunt is de petitie door het IPO mede ondertekend.

3. *Waarom heeft GS dit initiatief doorgang laten vinden zonder eerst ruggenspraak te organiseren met Provinciale Staten?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2. Daarnaast betreft het een zaak van dagelijks bestuur en niet van algemeen bestuur. De wet is gericht op de uitvoering van het landelijk asielbeleid.

4. *Wie heeft de petitie geïnitieerd en op basis van welke bevoegdheid heeft GS akkoord verleend aan het IPO, om als mede ondertekenaars deel te nemen aan deze petitie? Is deze petitie door iedereen in de betreffende besturen gesteund? Hoe hebben de Zuid-Hollandse bestuurders in IPO gestemd?*

Antwoord

De petitie is een gezamenlijk initiatief van VNG, IPO en Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). De petitie is in lijn met eerdere standpunten en activiteiten van IPO ten aanzien van de Spreidingswet, en derhalve heeft hierover geen afzonderlijke besluitvorming plaatsgevonden.

Vanuit de provincie Zuid-Holland is het afgelopen jaar door GS herhaaldelijk aangegeven het belang van de Spreidingswet te zien, maar het oneens te zijn met de voorgestelde verdeelsleutel op basis van inwoneraantal. Hier is ook een lobby op gevoerd, zie de brief van 21 september aan de leden van de Vaste Commissie Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer.

5. *De spreidingswet (dwangwet) is een zeer politiek en maatschappelijk gevoelig thema, waarom heeft GS besloten om desondanks, middels het IPO, haar medewerking te verlenen aan deze petitie?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2. De petitie is in lijn met eerdere standpunten en activiteiten van IPO ten aanzien van de Spreidingswet.

6. *Is GS, zoals uiteengezet in de aangeboden petitie, een voorstander van de spreidingswet? Waarom?*

Antwoord

Ja. Net als de andere provincies zien GS dat wetgeving nodig is om de crisis op te lossen en te komen tot een duurzaam en stabiel opvanglandschap. Daarbij moet worden uitgegaan van solidariteit tussen gemeenten, een eerlijke en evenwichtige spreiding over het land. Wel maken wij ons zorgen, zoals ook in het antwoord op vraag 4 aangegeven, over de verdeelsleutel op basis van inwoneraantal die in de wet is opgenomen.

7. *Door het (laten) ondertekenen van deze petitie heeft GS een precedent geschapen, hoe reflecteert GS op haar handelen binnen deze kwestie? Waar ligt volgens GS de grens om via het IPO politiek gevoelige onderwerpen aan de orde te (laten) stellen?*

